

Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet

Utbildningsutvärdering på grundnivå och
avancerad nivå samt forskarnivå

Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet
– Utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå samt forskarnivå

Reg.nr 411-450-18

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2018

Författare: Anna-Karin Malla

Grafisk form: Consid Communication

Universitetskanslersämbetet • Löjtnantsgatan 21 • Box 7703, 103 95 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Inledning.....	4
Underlag för bedömning.....	5
Underlag för uppföljning av utbildning.....	5
Underlag vid nedläggning av utbildning.....	6
Bedömargruppens arbete.....	8
Kompletterande underlag och intervju.....	8
Yttrande.....	8
Yttrande och beslut.....	9
Delning av bedömargruppens yttrande.....	9
UKÄ:s beslut.....	9

Inledning

Detta vägledande dokument gäller de utbildningar som har fått omdömet ifrågasatt kvalitet inom en utbildningsutvärdering på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå. Dessa utbildningar ska därmed följas upp ett år efter utvärderingens beslut. Eftersom uppföljningsprocessen inte skiljer sig åt beroende på utbildningsnivå innehåller denna vägledning instruktioner både för uppföljning av utbildningar på grundnivå och avancerade nivå samt utbildningar på forskarnivå.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) genomför i enlighet med regeringens uppdrag kvalitetssäkring av universitetens och högskolornas verksamhet genom att utvärdera utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Syftet med utbildningsutvärderingarna är både att kontrollera att utbildningarna håller hög kvalitet och att bidra till lärosätenas kvalitets- och utvecklingsarbete inom utbildningarna. Utvärderingarna genomförs med hjälp av en extern bedömargrupp bestående av ämnessakkunniga, student- respektive doktorandrepresentant och arbetslivsföreträdare. Bedömargruppen granskar underlag utifrån givna bedömningsgrunder och lämnar ett yttrande över varje utbildning som ett förslag till UKÄ. Med utgångspunkt i bedömargruppens förslag fattar UKÄ beslut om att ge utbildningen omdömet hög kvalitet eller ifrågasatt kvalitet.¹

För en utbildning som fått omdömet ifrågasatt kvalitet i en utbildningsutvärdering innebär det att UKÄ ifrågasätter lärosätets examenstillstånd för den utvärderade utbildningen. De lärosäten vars utbildningar har fått omdömet ifrågasatt kvalitet ska senast ett år efter UKÄ:s beslut inkomma med en redogörelse för de åtgärder som har vidtagits. För att granska dessa åtgärdsredovisningar tillsätter UKÄ en bedömargrupp, som lämnar sin bedömning av åtgärderna i form av ett yttrande till UKÄ. Utifrån bedömargruppens yttrande beslutar UKÄ att utbildningen ges omdömet hög kvalitet eller beslutar om att examenstillståndet ska återkallas. För enskilda utbildningsanordnare samt Forsvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet är det dock regeringen som tar beslut om examenstillstånd ska återkallas.

Ett lärosäte kan också välja att lägga ned den ifrågasatta utbildningen. I sådana fall ska lärosätet senast sista dagen för inlämning av åtgärdsredovisningen inkomma med beslut om nedläggning av den ifrågasatta utbildningen till UKÄ.

---

¹ För mer information om utbildningsutvärdering se *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018) och *Vägledning för utbildningsutvärdering på forskarnivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018).

Underlag för bedömning

Underlag för uppföljning av utbildning

Underlaget för uppföljningen består av lärosätets åtgärdsredovisning. Vid behov kan bedömargruppen begära kompletterande underlag samt yrka på en intervju om de anser att underlaget inte är fullständigt för att göra en bedömning.

Åtgärdsredovisningen

Av UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande framgår vilket eller vilka bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande. Det är lärosätets uppgift att analysera bristerna i utbildningen och avgöra vilka åtgärder som är lämpliga att vidta för att avhjälpa dem.

I åtgärdsredovisningen redovisar lärosätet vilka åtgärder som vidtagits för det eller de bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande genom att dels analysera brister, dels redogöra för de åtgärder som vidtagits för att åtgärda bristerna. Det bör tydligt framgå vilka konkreta förändringar som har genomförts och till vilken bedömningsgrund de relaterar. Förändringarna ska vara genomförda och relateras till utbildningens tidigare uppläggningsplan.

Eftersom några av bedömningsområdena är en sammanvägning av flera bedömningsgrunder är det viktigt att lärosätet analyserar och redogör enbart för de åtgärder som relaterar till de bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder som bedömts ha brister.

Bilagor till åtgärdsredovisningen

Åtgärdsredovisningen ska kunna läsas som ett separat dokument och inte hänvisa till länkar med information. Hänvisning till källor som analysen och åtgärdsredovisningen utgår från bör anges i åtgärdsredovisningen och alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan. I den mån åtgärderna innefattar nya eller reviderade dokument, exempelvis kursplaner, allmän studieplan, ska dessa laddas upp som bilaga till åtgärdsredovisningen. Beslutsdatum ska framgå av dokumentet.

I de fall åtgärdsredovisningen relaterar till lärar- eller handledarresurs ska lärartabellen fyllas i och laddas upp som en bilaga till åtgärdsredovisningen.

Mallar för åtgärdsredovisningen

Åtgärdsredovisningen skrivs i UKÄ:s mall. Mallen hämtas i UKÄ Direkt, men finns också tillgänglig på UKÄ:s webbplats. Observera att det finns en mall för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och en annan mall för utbildning på forskarnivå.

Mallen består av de fyra bedömningsområden som utbildningsutvärderingar omfattar, men endast det eller de bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande ska fyllas i.

Åtgärdsredovisningen ska omfatta max två sidor per bedömningsområde, förutom för bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat som inte ska överskrida fyra sidor.

Sista datum för inrapportering av åtgärdsredovisning i UKÄ Direkt

Åtgärdsredovisningen och eventuellt annat underlag ska laddas upp och registreras i UKÄ Direkt som är lärosätenas ingång till UKÄ:s webbaserade ärendehanteringssystem. Vid varje lärosäte finns en lärosätesadministratör för UKÄ Direkt som fördelar inloggningsuppgifter till lärosätets övriga användare och som kan svara på frågor om UKÄ Direkt. För mer information, se användarmanualen som finns tillgänglig i UKÄ Direkt.

Av UKÄ:s beslut i respektive utbildningsutvärdering framgår vilket datum som lärosätet senast ska inkomma med sin åtgärdsredovisning. På UKÄ:s webbplats framgår också vilka datum som gäller för respektive utbildningsutvärdering.

Underlag vid nedläggning av utbildning

Lärosätet kan välja att lägga ned den ifrågasatta utbildningen inför en uppföljning. Uppföljning av den aktuella utbildningen avskrivs då och det noteras på UKÄ:s webb att utbildningen är nedlagd.

Av lärosätets nedläggningsbeslut ska det framgå att utbildningen avvecklas och att den aktuella examen inte längre utfärdas. Det ska också framgå när beslutet börjar gälla, och därmed när antagningen av studenter till utbildningen upphör.

Sista datum för inrapportering av utbildningens nedläggning i UKÄ Direkt

Beslut om nedläggning ska laddas upp och registreras i UKÄ Direkt. Se användarmanualen som finns tillgänglig i UKÄ Direkt.

Lärosätets beslut om nedläggning av utbildningen måste ha inkommit till UKÄ *senast det datum som lärosätets åtgärdsredovisning skulle ha inkommit till UKÄ.*

Om beslut om nedläggning inkommer efter sista datum för inrapportering kommer inte uppföljningen att avskrivas. I detta fall kommer UKÄ att genomföra uppföljningen av utbildningen och pröva frågan om lärosätets examenstillstånd.

Bedömargruppens arbete

En bedömargrupp tillsätts av UKÄ för att hantera uppföljningen av en tidigare utbildningsutvärdering. Om möjligt ges uppdraget att bedöma inkomna åtgärdsredovisningar till bedömare som deltagit i den ursprungliga utbildningsutvärderingen. Beroende på antalet utbildningar och vilka bedömningsområden som ska följas upp tillsätter UKÄ en bedömargrupp med de kompetenser som är relevanta i uppföljningen, nämligen ämnessakkunniga bedömare, studentrepresentanter eller arbetslivsföreträdare. Som en kvalitetssäkrande åtgärd får de lärosäten som berörs av uppföljningen yttra sig över bedömargruppens sammansättning.

Bedömargruppen har till uppgift att bedöma om de åtgärder som lärosätet redovisat är rimliga och ändamålsenliga i relation till lärosätets analys.

Kompletterande underlag och intervju

Om bedömargruppen anser att åtgärderna inte är tillräckliga eller om det finns obesvarade frågor kommer lärosätet att få en begäran om att inkomma med kompletterande underlag.

Om frågor fortfarande kvarstår kommer bedömargruppen yrka på intervju där lärosätet får möjlighet att redogöra för sina åtgärder.

Yttrande

Bedömargruppen lämnar ett yttrande där det framgår huruvida de bedömningsgrunder, eller delar av bedömningsgrunder, som tidigare bedömts ha brister, nu är åtgärdade och att det aktuella bedömningsområdet därmed bedöms som tillfredsställande.

Yttrande och beslut

Delning av bedömargruppens yttrande

Innan UKÄ fattar beslut kommer bedömargruppens preliminära yttrande att skickas till lärosätet på delning. Syftet med delningen är att ge lärosätet möjlighet att kontrollera innehållet och påtala eventuella sakfel i yttrandet. Delningstiden är tre veckor.

Bedömarna tar del av lärosätets svar och gör i de fall där det är relevant ändringar i yttrandet. Lärosätets skriftliga svar på delningen biläggs yttrandet.

UKÄ:s beslut

Det slutliga yttrandet från bedömargruppen ligger till grund för UKÄ:s beslut. Med stöd av bedömargruppens yttrande kan UKÄ besluta att utbildningen efter vidtagna åtgärder ska ges omdömet hög kvalitet eller besluta om att examenstillståndet ska återkallas.

Beslut om återkallat examenstillstånd

Med stöd av bedömargruppens yttrande kan UKÄ besluta att återkalla examenstillstånd för den aktuella utbildningen om lärosätet inte har vidtagit tillräckliga åtgärder och kvaliteten fortsatt är ifrågasatt. För enskilda utbildningsanordnare, Försvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet lämnar UKÄ ett förslag om ett återkallande till regeringen, som fattar beslut i ärendet.

Offentliggörande av beslut

Beslut och bedömargruppens yttrande kommer dagen efter beslut att expedieras och offentliggöras på UKÄ:s webbplats. Vid ett negativt beslut informeras rektor samma dag som UKÄ tagit beslut.

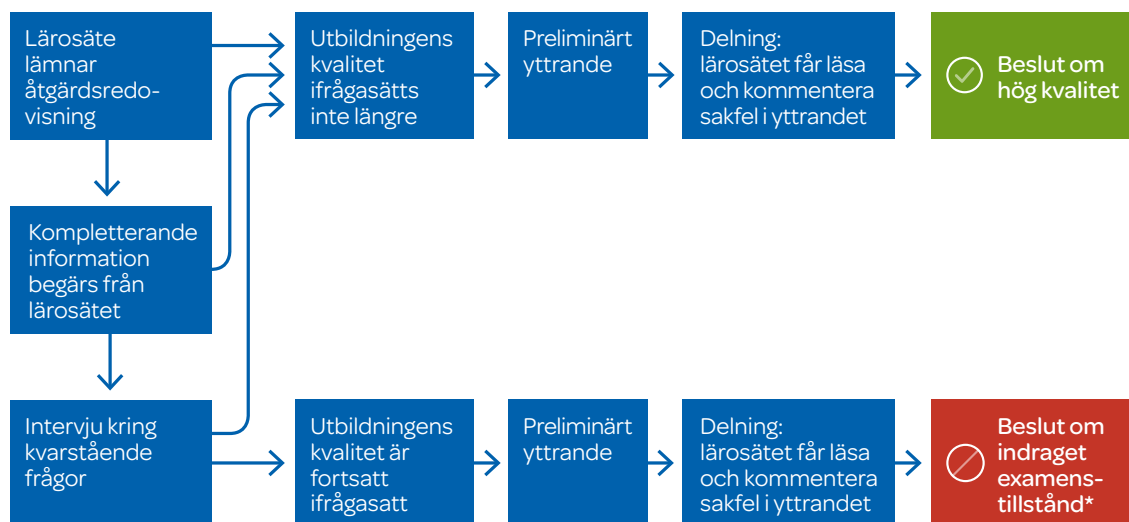
Efter återkallat examenstillstånd

I de fall ett statligt lärosäte får sitt examenstillstånd återkallat, får lärosätet utfärda examen för de studenter som har påbörjat sin utbildning vid lärosätet före beslutet (1 kap. 14 § tredje stycket högskolelagen (1992:1434)). Studenterna får således slutföra sin utbildning.

Ett lärosäte som fått sitt examenstillstånd återkallat har möjlighet att på nytt ansöka om tillstånd att utfärda aktuell examen. UKÄ genomför då en examenstillståndsprovning enligt gällande rutiner för dessa.

Nedanstående bild illustrerar processen för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet.

Process för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet

* För enskilda lärosäten samt SLU och Försvarshögskolan: Regeringen beslutar efter rekommendation från UKÄ.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

